

Výroční pieta v Novém Malíně

K 80. výročí

Jako každoročně, tak i tento rok se uskutečnila pietní vzpomínková akce v Novém Malíně jako připomínka tragické události v Českém Malíně na Volyni. Letos připadlo 80. výročí.

Starosta obce Nový Malín Mgr. Marek Štencel začal s přípravami tohoto výročí několik měsíců před konáním. Mimo jiné začala organizace divadelního představení Dariny Martinovské, pedagožky a divadelnice, potomkyně volyňských Čechů. Skutečně se podařilo hru nastudovat a v pátek 14. července 2023 se uskutečnila I. premiéra divadelní hry „Pavučina osudu“. (Více o hře se dozvíte v rozhovoru na straně 7.) Tímto bych chtěla poděkovat paní Darině Martinovské za napsání hry a dobrou režii. Dík patří všem, kteří se na inscenaci podíleli, někteří z nich jsou i členy našeho sdružení.

Po představení byla uvedena premiéra videoklipu kapely Snaefell, jejíž členové složili a nazpívali píseň k vypálení Českého Malína. I těm patří velký dík.

V sobotu 15. července je již všechno připraveno, aby mohla v 11 hodin pietní akce začít. Akce se časově malinko posunula, čekalo se na autobus vypravený z Žatce, který vezl naše členy.

Všichni mile rádi počkali. Vzpomínková akce byla zahájena kladením věnců k památníku, připomínajícímu tragédii 13. července 1943 v Českém Malíně na Volyni.

Starosta obce Nový Malín Mgr. Marek Štencel přivítal všechny pozůstalé, hosty, přítomné, zejména místopředsedkyni Senátu Parlamentu České republiky paní Jitku Seitlovou, senátora Miroslava Adámka, poslance Poslanecké sněmovny Parlamentu České republiky pana Michala Kohajdu, hejtmana Olomouckého regionu pana Josefa Suchánka a další hosty. Vážíme si účasti delegací zástupců řady spolků v čele se Sdružením Čechů z Volyně a jejich přátel, Českého svazu bojovníků za svobodu, Vlasteneckého sdružení antifašistů pro Moravu a Slezsko a Klubu Českého pohraničí.

Ceníme si také účasti zástupců Sdružení Poláků z Volyně z Wroclavi, zástupce partnerských vypálených obcí – obec Tršice, vypálený Zákřov. Rovněž byli přítomni zástupci volyňských Čechů z Broumova, Chomutova, Žatce, Litoměřic a dalších regionů naší republiky. Nesmíme zapomenout na Sdružení

POZVÁNKA

VALNÁ HROMADA SČVP

21. 10. 2023
10 hodin
hotel Legie

Přijímají se
nominace
na nové vedení
spolku
z regionálních
organizací.

Delegáti valné
hromady
dostanou
pozvánky.

Z regionů ...

Region Žatec srdečně zve ve středu 18. října 2023 od 13 hodin na členskou schůzi SČVP v Galerii Sladovna v prvním patře zadního traktu (výťah k dispozici) na Masarykově ul. v Žatci. Na schůzi budou vybírány členské příspěvky na rok 2024, případně dobrovolné příspěvky na tisk. Členové mimo oblast obdrží dopisy se složenkami. Ostatní, kteří se neúčastní schůze, uhradí členské příspěvky v kanceláři vždy v pondělí od 10 do 12 hodin, tel. 415 710 734, případně u důvěrníků nebo přímo na účet č. 247654268/0300 s uvedením jména a příjmení za koho je příspěvek uhrazen, a to nejpozději do konce listopadu (abychom v prosinci mohli provést kontrolu). Na schůzi budou v prodeji publikace s volyňskou tematikou.

Region Litoměřice srdečně zve své členy a jejich přátele na tradiční Posvícenské setkání s kulturním programem, které se koná v sobotu 23. září 2023 od 10 hodin v sále Koliby Litoměřice, kterým nás bude provázet zpěvák a hudebník pan Pavel Kodeš. Nebude chybět ukrajinské menu, které již ke správnému volyňskému posvícení patří. Na setkání bude možnost zaplatit členský příspěvek na rok 2024.

Výbor regionu Brno srdečně zve všechny své členy, krajany a přátele sdružení na pozimní setkání dne 6. 10. 2023 od 13 hodin do Komunitního centra pro válečné veterány, Dobrovského 27c, Brno Králova pole.

Region Podbořany srdečně zve dne 25. 9. na výroční schůzi, která se bude konat v Národním domě (salónku) od 15,30 hod.

Region Chomutov společně s OV ČSBS a ČSoL vás srdečně zve na krajské setkání, které se uskuteční dne 7. září od 10 hodin v Chomutově ve Středisku kulturních a knihovnických služeb v ulici Palackého č. 85 ve druhém poschodí s možností výťahu. Žádáme členy našeho regionu, aby si přinesli legitimace za účelem vylepení známek na rok 2024, a to 300 Kč. Příspěvek na občerstvení je 200 Kč.

Region Tachov srdečně zve 9. 9. v 11 hodin do restaurace Bayleis v Tachově. Příspěvek za známku, který odhlasoval celostátní výbor, je 300 Kč. Čeká vás také tombola, občerstvení a volná zábava.

dobrovolných hasičů z obce Nový Malín. Především pan starosta vítal pamětníky a příbuzné obětí z Českého Malína na Volyni, zejména pak ty, kteří v Českém Malíně v té době žili a v osudný den se díky štěstí a náhodě zachránili. Památku nacistického běsnění jsme všichni společně uctili minutou ticha.

Jako první promluvila místopředsedkyně Senátu Parlamentu České republiky paní Jitka Seitlová, následovaly projevy dalších hostů, zdravice hejtmana Olomouckého kraje pana Josefa Suchánka, poslance pana Michala Kohajdy, pana Jerzyho Rudnickigo, zástupce Sdružení Poláků z Wroclavi, pana Jaroslava Vodičky, předsedy Českého svazu bojovníků za svobodu. Za Sdružení Čechů z Volyně a jejich přátel promluvila místopředsedkyně Mgr. Dagmar Martinková, PhD. Hlavní myšlenkou projevů bylo, že je velice důležité si tyto historické události připomínat a předávat tuto historii mladým lidem, aby se již nikdy v budoucnu nemohly tyto tragédie opakovat. Někteří poznamenali, že dnešní situace na Ukrajině tuto skutečnost potvrzuje. Po projevech následovala státní hymna. Součástí piety byla pravoslavná bohuslužba za zemřelé. Za oběti se pomodlili otec Jan a diakona Tomáš. Po ukončení pietní akce byli všichni přítomní vyzváni starostou obce Mgr. Markem Štenclem k přesunu na Sokolovnu, kde byl pro všechny přichystán raut, a pokračoval doprovodný program. Byly promítány dokumenty s volyňskou tematikou, klip skupiny Snaefell, proběhlo autorské čtení z knihy Volyňská rapsodie a II. premiéra divadelního představení Pavučina osudu. V rámci společenského odpoledne po uvedení hry předala místopředsedkyně Dagmar Martinková jménem Sdružení Čechů z Volyně do rukou pana starosty Marka Štencle "Poděkování Obci Nový Malín za skvělou organizaci piety a udržování paměti volyňských Čechů" a druhé "Poděkování paní Darině Martinovské, nositelce paměti Českého Malína za skvělý autorský a režisérský počín". Stejně jako loni byla osvěžující přítomnost dětí z "volyňského" tábora v Mladoňovicích. Po oba dny probíhala na Sokolovně výstava „Návraty volyňských Čechů“ a „Lidice volyňských Čechů“.

Bylo velice příjemné setkat se s členy z celé republiky a zavzpomínat na rodiče, prarodiče a dobré známé a zavzpomínat na život na Volyni. Naše mysl byla s těmi, kteří nás opustili za tragických událostí. Závěrem bych chtěla poděkovat starostovi obce Nový Malín Mgr. Marku Štenclovi a všem pracovníkům obce, hasičům a dalším, kdo se podíleli na přípravách téhle výborně zvládnuté akce. Děkuji všem za účast.

Text: Dana Pospíšilová, foto str. 1 a 3: Libor Haša

SETKÁNÍ V SUCHDOLE NAD ODROU 23.9.2023

Dovolujeme si vás, členy vašich rodin i vaše přátele, pozvat na tradiční setkání Volyňáků a jejich přátel a příznivců, které se letos uskuteční 23. 9. 2023 v sále Kulturního domu v Suchdole nad Odrou, na adrese Sportovní 470.

Prezence proběhne od 9 do 10 hodin, vstupné je 300 Kč a jsou v něm zahrnuty příspěvek, koláčky, káva, čaj, společný oběd a program. K dispozici bude také bufet, kde si budete moci zakoupit jídlo i pití. Od 10 hodin se můžete těšit na pestrý program, přednášky historika, cestovatele a dalších zajímavých lidí.

Bavit nás bude skupina Karel Gott revival Morava, která vystoupila na setkání v loňském roce a moc se vám líbila. Tentokrát vám budou hrát k tanci i poslechu ještě déle než vloni. Věřím, že se společně dozvíme něco zajímavého a také si zatančíme a dobře se pobavíme. Samozřejmě bude prostor a čas na povídání a vzpomínání. Protože se na vás chceme jako vždy svědomitě připravit, prosím o potvrzení vaší účasti do 23. 8. 2023. Nejjednodušší to bude přímo u mě na telefonu 724 100 125 nebo na e-mailu: dohnalkova.d@seznam.cz. Všechny účastníky prosím o přinesení nějaké drobnosti do tomboly. Pokud bude mít někdo z Vás zájem o ubytování, určitě Vám poradím. Velmi rádi přivítáme i členy jiných regionů a samozřejmě nečleny SČVP, vaše rodinné příslušníky a přátele. Tato akce je spolufinancována z rozpočtu města Nový Jičín.

Moc se na vás všechny těšíme.

Za celý přípravný tým Dagmar Dohnálková, předsedkyně MS regionu.

Obrazem z Nového Malína...

Hejtman Olomouckého regionu J. Suchánek.

Diakona Tomáš a otec Jan.

Děti z tábora v Mladonově, které taktéž uctily památku obětí.

Vpravo přeživší tragédie v Českém Malíně paní Libuše Nidetzká.

Z dopisu: Poděkování starostovi M. Štenclovi

Dne 15. července jsme se zúčastnili každoroční pietní vzpomínky v Novém Malíně, abychom uctili památku na Český Malín, obec, kterou před 80 lety potkal krutý osud. Chtěli bychom poděkovat hlavně panu starostovi Nového Malína Mgr. Marku Štenclovi za to, že zvládl tak náročnou akci zorganizovat pro tak velký počet lidí. Od nás mu za to patří velké uznání. Chtěli bychom také poděkovat místním hasičům, kteří odvedli také hodně poctivé práce, a také všem ženám, které nám připravily bohaté pohoštění. Budeme se těšit i v příštích letech na další společné setkání v Novém Malíně.
Alexandr Stejskal, region Broumov

Vzpomínání v Malíně na Ukrajině

Ve čtvrtek 13. července 2023 se konala velká vzpomínková akce přímo v Malíně na Ukrajině, kterého jsem se na pozvání účastnil, za přítomnosti konzula z Kyjeva a Lvova, předsedkyně Ludmily Číževské a spolků z Lucka, Rovna a Dubna. Od této tragické události uplynulo letošním rokem přesně 80 let, tedy asi jeden lidský život. Považuji za důležité, abychom si podobné události připomínali pravidelně v úctě k nevinným obětem a zmařeným lidským životům. Účast všech na této trýzně je důkazem toho, že nezapomínáme.

Osudného dne 13. července 1943 bylo zavražděno celkem 374 Čechů, 26 Poláků a také 132 ukrajinských spoluobčanů. Počtem obětí na českém obyvatelstvu v jednom dni (včetně 105 dětí) nemá tento zločin obdobu. Český Malín, a nebyla to jediná obec, se stal věčnou obžalobou německého nacistického režimu.

Tryzna se konala jako tradičně jak, u opraveného ukrajinského pomníku, tak i na českém hřbitově, kde byl v roce 2013 vysvěcen nový pomník v rámci 70. výročí tragédie, a to z rozpočtu Ministerstva obrany. Bohužel žádná pieta nemůže vrátit čas a ušetřit obyvatele bývalé volyňské obce tragického osudu. Ale je naší povinností nás potomků volyňských Čechů si ji připomínat. Každá vzpomínka na lidi, kteří trpěli, každý akt vyjádření úcty k jejich památce, každá modlitba za jejich klid nás posiluje, aby se podobné události nemohly opakovat.

O tom, co se stalo toho dne 13. července 1943 v Českém Malíně, o vraždění nevinných civilních obyvatel, o nelidské brutalitě německých vojáků, vypovídá velice podrobně „Zápis“ o vyvraždění obyvatelstva, spálení a vyloupení obce hitlerovskými zločinci ze dne 3. dubna 1944. Byl pořízený na rozkaz velitele 1. čs. samostatné brigády gen. Ludvíka Svobody ihned po osvobození území. Podává na základě svědeckých výpovědí obyvatel, dokumentů, fotografií a místního ohledání zprávu, která byla vypracována a vše zdokumentovala. Na závěr bylo přátelské posezení účastníků, kteří se na akci sešli, a bylo to příjemným zakončením dne plného zážitků, včetně vystoupení českého pěveckého souboru z Lucka. Ještě jednou díky pořadatelům a účinkujícím. Celá akce byla velice zdařilá, za což patří poděkování hlavně organizátorům a paní starostce Malína na Ukrajině.

Text a foto: Ing. Miroslav Nerad

Pietní akce v Žatci

V sobotu 22. července 2023 se od 10 hodin u památníku vypálení Českého Malína na Volyni konal pietní akt, kterého se zúčastnili členové SČVP a jejich přátelé ze Žatecka, Podbořanska, Litoměřicka, Chomutovska, Teplic, Prahy, z Moravy a dalších regionů. Pietní akt se konal pod záštitou starosty Ing. Radima Laibla, který přednesl hlavní projev. Faráři pravoslavné církve uctili památku modlitbou za oběti. Dále se zúčastnili zástupci Úřadu vlády, Ministerstva obrany, vojenské posádky, obecních a městských úřadů a dalších organizací. Závěr provedla předsedkyně regionu Olga Nepivodová. Uvádění programu se ujal David Šebesta z Podbořanského regionu, za což mu děkujeme. Program pokračoval položením kytic k bustě presidenta Dr. Edvarda Beneše při příležitosti 76. výročí návratu volyňských Čechů do vlasti. V Podměstí jsme uctili památku Libuše Mrázkové, která zahynula 9. září 1944 u Dukly. S Libuškou nás seznámil Dr. Moravec, kterému tímto děkujeme. Oběd byl zajištěn v restauraci Chrám chmele. V letošním roce se díky vstřícnosti žatecké posádky mohli členové ze Žatce, Podbořan, Chomutova a Prahy zúčastnit pietního aktu v Novém Malíně u Šumperka na Moravě, kde byl odpoledne po pietním aktu připraven doprovodný program vztahující se k Českému Malínu. Na závěr bych chtěla poděkovat Mgr. Marku Štenclovi, starostovi Nového Malína a jeho spolupracovníkům za příjemně strávený pobyt mezi Volyňáky na Moravě.

Text: Olga Nepivodová

Malínská bolest, která nikdy nepřešla

K 80. výročí

Tak jako každý rok, i letos jsme si připomněli katastrofu, která se odehrála 13. července 1943 v Českém i Ukrajinském Malíně v Rovenské oblasti na Ukrajině. Od této události uběhlo neuvěřitelných osmdesát let, kdy byla tato obec vyvražděna a spálena německým vojskem. Bylo zde dokonce zavražděno a upáleno více lidí než v Lidicích a Ležácích. Záminkou řádění bylo tvrzení Němců, že byli napadeni oddílem banderovců. Obec Český Malín byla založena roku 1871 českými přistěhovalci a patřila k nejkulturnějším a nejbohatším českým obcím na Volyni, žilo zde 444 obyvatel české národnosti a 26 Poláků. Z kdysi kvetoucí vesnice učinili němečtí zločinci za několik hodin liduprázdné sutiny a spáleniště se smutně trčícími komíny.

Volyňská rapsodie od Anny Strnadové

V nakladatelství Argo vyšel román Volyňská rapsodie od autorky Anny Strnadové. Román je působivou, mrazivou, ale zároveň dojmavou románovou kronikou, ukazující na pozadí nelítostných časů v první polovině dvacátého století drsný a krutý život několika generací české rodiny, která se odstěhovala za vysněným blahobytem – a dostala jen utrpení a pocit vykořeněnosti, protože vrátit se už nebylo kam ... Anna Strnadová vystudovala češtinu a francouzštinu na UP v Olomouci a celý svůj život vyučovala na základních školách a gymnáziu. Debutovala až po odchodu do důchodu. Román Volyňská rapsodie je její sedmé vydané dílo. Lze ho koupit v internetových knihkupectvích.

Text: E. Langpaulová,
foto: zdroj Kosmas.cz

Tragédie Českého Malína zanechala smutné a bolestné stopy i v naší rodině. Bratr manželky mého strýce Josefa Libovického Vladimír Maděra žil v Českém Malíně s manželkou, rodiči a sedmiletou dcerou. Osudného dne 13. července 1943 byl na návštěvě u sestry ve vedlejší vesnici, a tím se zachránil. Celá rodina včetně jeho i manželčiných rodičů Kubíčkových však v Malíně zahynula. Vladimír stejně jako další přeživší malínští muži narukoval do 1. čs. armádního sboru, po válce se usadil nejprve na Šumpersku a později na Královéhradecku. Po příjezdu do Čech se už nikdy neoženil ani neměl žádnou ženu. Po všechna další léta žil pohromadě s rodinou své sestry Olgy a pracoval jako dělník na elektrárně. Jeho největší zálibou byla hra na harmoniku a zpíval staré písničky. Veškerý jeho život byl poznamenán ztrátou manželky, dcerky a rodičů, a proto nebyl schopen začít někde znovu a sám. Také sestra švagrové mého otce Marie Minaříkové žila s manželem, dvěma dcerami a dalšími příslušníky rodiny Minaříků v Českém Malíně. Ráno 13. července 1943 šli na pole. Jejich dcery měly vzít krávy na pastvu. Měly ale prázdniny, a tak si rodiče řekli, že je nechají prospat. Když se pak vraceli z pole domů, Němci už je do Malína nepustili. Jejich dcery, dvanáctiletá Antonie a osmiletá Emilie zemřely spolu s babičkou a dalšími šestnácti příbuznými. Manžel Marie Minaříkové Leon vstoupil rovněž do řad 1. čs. armádního sboru a v průběhu druhé světové války zahynul. Marie se vrátila při reemigraci do Československa a byla usídlena na Šumpersku společně se svými rodiči. Podle pamětníků se pozůstalí z malínské tragédie nikdy nevzpamatovali, stejně jako Minaříkovi se až do konce života nedokázali vyrovnat se smrtí svých milovaných dcer. Všechna jména obětí vypáleného Českého Malína včetně rodin Maděrových, Kubíčkových a Minaříkových jsou vytesána na žulových deskách památníku v Novém Malíně.

Text: Marie Čonková

Zdařilé setkání v Krnově

U příležitosti výstavy ze života Heliodora Píky a jeho rodiny se sešlo 1. července 2023 v 10 hodin v Krnově téměř 70 členů Sdružení a jejich přátel z celého okolí i jižní a severní Moravy. Uctili jsme také památku zahynulých v Českém Malíně. Působivou atmosféru navodil krnovský chrámový sbor při bohoslužbě v kostele u minoritů svým vskutku působivým koncertním vystoupením, varhanními skladbami a zpěvem, za což jim patří velký dík. Děkujeme také paní Ludmile Bokové a její dceři, které zahájily výstavu svým hudebním vystoupením. Následovala prohlídka výstavy v Městském muzeu s vystoupením hostů.

Pozvání přijal 1. místostarosta KDU-ČSL a místopředseda poslanecké sněmovny parlamentu ČR pan Jan Bartošek, zástupci polského sdružení pod vedením pana Edwarda Woloszyna, místostarosta Glubczyc Kazimierz Bedryj a paní Amelia Mamczar. Z dalších regionů se zúčastnil Jaroslav Báča, člen předsednictva SČVP, a Dáša Dohnálková, předsedkyně MS regionu ve Sdružení. Za krnovské politiky paní MVDr. Pavla Löwenthalová. Účastníkům byly zdarma nabídnuty publikace z česko-polského projektu Krnov-Prudnik pojednávající o životě obyvatel tohoto regionu na Volyni. Přivítali jsme zde také dvě neteře Heliodora Píky, paní Harazimovou a Šmířákovou, které žijí v Krnově. Za projev největší nelidskosti pokládají tyto ženy skutečnost, že rodině nebylo vydáno ani tělo popraveného.

Po oficialitách se všichni sešli u bohatě prostřeného stolu s mnoha lahůdkami, připravenými místními ženami. Radostné shledání s přáteli a příbuznými za vydatného povídání vydrželo téměř až do 14 hodiny. Všem, kteří přišli, moc děkujeme za účast a podporu a těšíme se na další akce, kde se snad potkáme v ještě větším počtu.

Text: Mgr. Ludmila Čajanová

Pokyn k vybírání členských příspěvků

V roce 2022 byl schválen předsednictvem pokyn k vybírání členských příspěvků, který byl dne 27. 4. 2023 doplněn a bylo schváleno zvýšení členského příspěvku od roku 2024. Vzhledem k tomu, že došlo ke zvýšení cen tisku Zpravodaje a poštovního za jeho rozesílání, bude nutno zvýšit členský příspěvek, pokud chceme jeho vydávání zachovat. Zvýšen bude z 250 Kč na 300 Kč. Regiony budou na centrální účet sdružení zasílat 250 Kč a 50 Kč zůstane pro potřeby regionu. Regiony které budou vybírat pouze 250 Kč si budou muset zajistit prostředky na svoji činnost z jiných zdrojů.

I. Členské příspěvky jsou základním zdrojem příjmů. Řádné a včasné placení patří k základním povinnostem členů SČVP.

II. Členské příspěvky jsou vybírány od členů v regionech, ke kterým jsou zařazeni k 1.lednu a hromadně zasílány na účet CV SČVP se seznamem členů do 31.ledna příslušného roku. Seznamy členů lze v odsouhlasovat s centrální evidencí, kterou vede Marie Nečasová.

III. Regiony vybírají členské příspěvky dle svých zvyklostí. Některé regiony mají svůj účet, případně vybírají příspěvky na členských schůzích a jiných setkáních nebo prostřednictvím důvěrníků. Členské příspěvky neposílejte jednotlivě na účet CV SČVP, pouze výjimečně s uvedením jména, příjmení a účelu.

IV. Příspěvky na tisk je možno vybírat v regionech společně s výběrem členských příspěvků, případně během roku. Je nutno je zasílat odděleně se zvláštním seznamem. Výjimečně je možno zasílat příspěvky na tisk přímo na účet SČVP uvedený na zadní straně Zpravodaje.

V tomto případě je nutno uvést ve zprávě – příspěvek na tisk, jméno a příjmení dárce, aby bylo možno příspěvek zařadit a zveřejnit.

V. Doporučení regionům. Je vhodné začít s vybíráním členských příspěvků ve druhé polovině roku 2023. Jedná se o příspěvky na rok 2024.

VI. Možná se někomu bude zdát, že toho zdražování bylo dost. Ovšem i důchody se v minulém období několikrát zvýšily a členský příspěvek ve výši 300 Kč činí 25 Kč měsíčně. Zvýšení členského příspěvku o 50 Kč činí 4 Kč měsíčně.

Domníváme se, že členství a Zpravodaj má pro rodáky z Volyně i jejich potomky cenu, neboť dostávají informace o volyňských Čechách ze všech regionů z celé republiky.

Za předsednictvo CV SČVP připravila Olga Nepivodová

Gratulujeme ke sňatku

V Domově důchodců v Bystřanech u Teplic slavnostně uzavřeli dne 10. 6. 2023 sňatek téměř devadesátiletá členka SČVP paní Antonie Janečková (rozená Škrancová, rodačka z Novostavců) a pan JUDr. Josef Šmíd. Jako svědkyně se obřadu zúčastnily pracovnice Domova důchodců a zde také proběhla velmi pěkně připravená oslava. Oběma novomanželům přejeme hodně štěstí a radosti ze společně trávených chvil a vedení i personálu domova pak patří poděkování za vstřícnost a všestrannou podporu šťastného páru.

Text: V. Holmanová, foto: J. Báča

Čepkovi z Ozeran mají ocenění "Spravedliví mezi národy" in memoriam

Potomci volyňských Čechů, z rodiny Čepkových z Ozeran, převzali významné ocenění od izraelské velvyslankyně Anny Azariové. Ocenění Bohuslav, Olga a Evženie Čepkových ukrývali během 2. sv. války pět členů židovské rodiny Gersteinových z Lucku.

Dne 2. 8. 2023 se tak přiřadili k řadě Čechů, kteří tento významný titul získali. Dnes jich je celkem 125. Příběh začal v roce 1941 po německé invazi na Ukrajinu. Židé byli nahnáni do ghetta, ale Gersteinovi dostali varování, a tak z něj utekli. Rodina na čas našla práci v polském zemědělském družstvu, kde tehdy ještě Židé mohli pracovat. Později se až do března 1943 ukrývali u polského farmáře, který je následně odkázal na pomoc ve vesnici Ozerany obývané Čechy.

Jedné noci v březnu 1943 dorazili do domu sedláka Bohuslava Čepka. Řekli mu, že jsou Židé, nabídli peníze, ale požadovali přístřeší pro devět lidí. Čepek jich schoval pět a dalším čtyřem poradil hledat úkryt u dalšího českého sedláka. Čepek pak pět členů rodiny Gersteinových chránil přibližně deset měsíců. Jejich životní podmínky nebyly záviděníhodné, neboť se ukrývali ve stísněném prostoru v podzemním úkrytu pod žlabem ve stodole. Úkryt pro ně Bohuslav Čepek vyhrabal a časem ho vybavil

lampičkou. Gersteinovi trpěli nedostatkem místa a vzduchu, jídlo pravidelně dostávali. Čepek mezitím průběžně informoval ukrytou rodinu o postupu německé armády a poskytoval jí stravu. V únoru 1944 Čepek Gersteinovy požádal, aby usedlost opustili, neboť se blížili Rusové a jejich příchod vnímal pro Židy jako nebezpečný. Na cestu jim dal sáň s koněm. Podle svědectví tehdy čtrnáctiletého Benziona Gersteina za ukrývání Židů hrozilo vypálení obce.

V posledních měsících války rodiny Čepkových a Gersteinů udržovaly kontakt, po válce se ale již nesetkaly. Gersteinovi se nakonec dostali do Kanady, odkud se snažili kontaktovat Čepkovy už od 60. let. Marně, povedlo se to až teď.

Připravila: Edita Langpaulová

"Doufali jsme, že nám diváci porozumí"

Rozhovor s Darinou Martinovskou

Dne 14. 7. proběhla první premiéra nové hry pojednávající o osudech lidí z Českého Malína. Speciálně pro tuto příležitost ji napsala a nastudovala PaedDr. Darina Martinovská, potomek přeživšího Josefa Martinovského z Českého Malína.

Kdy vznikla myšlenka k napsání hry *Pavučina osudu*?

Už velmi dávno, ale konkrétně se to začalo rýsovat po pietě v roce 2015 nebo 2016 v Novém Malíně, kdy jsme seděli v zasedací místnosti na radnici a probírali, jak pieta probíhá. Hodně mě zasáhla jedna poznámka místní pamětnice, že když byla mladá, tak se vždycky říkalo: "Jo... to tam maj volyňáci nějakou akci." Moc je to nezajímalo, leda když se tam něco prodávalo. Uvědomila jsem si, že tento pocit vlastně pokračuje i v současné době. Pro některé je to jen „nějaká akce“ volyňáků. Pamětníci ubývají a obyvatele Nového Malína a nejen je to příliš nezajímá.

Pro mne se vše ještě umocnilo, když jsem slyšela projev jedné senátorky, která ani nevěděla, kam ji dovezli. Přečetla připravený papír, který jí podstrčil její asistent, a na závěr popřála obyvatelům Českého Malína, aby "už nic takového nemuseli zažívat." Vůbec formální projevy byly stále dokola a někdy i trapné. Říkala jsem to všem okolo a dospěli jsme ke společnému předsvědčení, že by bylo dobré vymyslet takový program, který by přilákal obyvatele Nového Malína, širší veřejnost a zejména mladé. Tenkrát jsem řekla, že celý život dělám divadlo, a tak si umím představit třeba představení s námětem, který slábne v paměti lidí.

Inspiračních zdrojů je hodně. Který z nich jste si vybrala?

Velkým inspirátorem mi byl přítel Josef Řepík, s ním jsme dali dohromady dvě malé

Obě premiéry se odehrály v rámci piety v Sokolovně v Novém Malíně.

brožurky Lidice Volyňských Čechů, a Josífek z Českého Malína. Při jeho vyprávění o životě na Volyni, o životě v Českém Malíně jsem přejala jeho urputné přesvědčení, že se na tuto tragedii nesmí nikdy zapomenout. Jezdili jsme spolu na Volyň, jezdili jsme spolu přednášet, sbírali jsme vše, co by mohlo připomínat Volyň a zejména Český Malín. Nakonec se Josef Řepík, který už není mezi námi, objevuje jako hlavní postava v roli vypravěče v mojí hře. Samozřejmě nejvíce inspirace jsem našla u nás doma po tatínkovi, i když ten po návratu z vězení nechtěl s nikým o ničem mluvit. Jeho naděje vyhasly.

Mohla byste alespoň krátce hru *Pavučina osudu* představit?

Je to vzpomínkový příběh přeživších z Českého Malína. Hlavní postava je vypravěč Josef Řepík, díky kterému vidíme příběhy českých rodin na Volyni s každodenními starostmi a radostmi. Byl to běžný život, ve kterém vedle sebe žili Češi, Poláci, Ukrajinci a další národnosti, až do 13. července 1943. Dále děj hry pokračuje odchodem volyňských Čechů zpět do vlasti. Ty příběhy se prolínají, souvisí spolu a jsou si velmi podobné. Téma je nadčasové - ztráta toho nejcennějšího, co máme.

Původně byl název *Rozpůlené srdce*. Jak říkal můj tatínek Josef Martinovský, domov byl na Volyni, ale vlast je v Čechách. Můj tatínek, mimo jiné autor *Kroniky Českého Malína*, těžce nesl fakt, že byla vznikem Nového Malína byla vymazána z mapy světa obec Frankštát, jejíž obyvatelé také neměli snadný život a osudy. I tento motiv se ve hře objevuje.

Nakolik se drží skutečnosti a co je autorská licence?

Celé jsem to sepsala já, takže jsem autor scénáře hry. Samozřejmě je tam mnoho inspirace dobovými kronikami jak Frankštátu, tak Českého Malína, které jsem již zmínila. Inspirovaly mne hodně dopisy, vzpomínky, vyprávění, knihy o Volyni, Dějiny volyňských Čechů a podobně. Našla jsem hodně příběhů, které se ani do hry nevešly. Původně hra měla 4 části, ale trvala by téměř 4 hodiny... Ani při této délce se do ní všechno nevešlo.

Měla jste už od napsání hry režijní představu?

Zpočátku jsem si naivně představovala, že scénář předám nějakému šikovnému režisérovi a on to se svým souborem nejlépe někde poblíž Nového Malína nastuduje. Já si jen koupím nové šaty a přijedu na premiéru.

Scéna z hospody ve Frankštátě.

Všechno je jinak. Ti, které jsme oslovili, si do toho buď netroufli, nebo hrají jiný žánr, nebo neměli dost lidí, nebo se jim nezdálo, že by zvládli tohle téma... Tak jsem stála před rozhodnutím, co s tím. Nabízelo se scénické čtení, ale potom se objevila kapela Snaefell včele s Ondrou Hýblem (se kterým jsem už v tom roce 2015 probírala obrázek piety) a také přišla Juliana Vohralíková, principálka DS Blud v tyátru z Bludova. Postupně jsme probírali možnosti a oslovovali lidi kolem, jestli by s námi do toho šli. Musím se přiznat, že jsem měla velký strach, protože většina účinkujících nikdy divadlo nehrála.

Jak probíhalo nastudování hry?

Se všemi, kteří byli ochotni se přidat a zapojit, jsme zkoušeli v Sokolovně v Novém Malíně. Intenzivní doba začala někdy před Vánoci 2022, kdy už všichni měli přečtenou první verzi scénáře a už začali tušit, co to asi bude. Měli zákaz učit se texty, protože já jsem takový podivný autor a režisér ... Stále něco měním a šiju to tzv. lidem do pusy. Chci prostě, aby rozuměli textu a zejména věděli, komu a proč to říkají. Takže postupně vznikala březnová, dubnová, květnová verze. Jezdila jsem na zkoušky z Hodkovic nad Mohelkou, kde bydlím, a většinou jsme zkoušeli o víkendu, protože všichni ti úžasní ochotníci - v pravém slova smyslu - jsou zaměstnaní, mají rodiny, povinnosti jinde. Máme mezi sebou 5 hasičů, záchranáře, učitelky, manažera, úředníci, i děti ... no prostě lidská směs. Bylo to náročné, ale jedinečné, ojedinělé a asi neopakovatelné. Všem jsem velmi vděčná, že to všechno se mnou vydrželi.

Děkovačka a aplaus při druhé premiéře dne 15. 7.

Jaké jsou další plány s touto inscenací?

Nápadů je mnoho. Jsme žádáni, oslovováni, vyzýváni k opakování a hostování. Jenže já ze zkušeností vím, co to znamená něco takového "zprodukovat" a zorganizovat. To vyžaduje jednoho člověka na plný úvazek, který by byl ochoten se toho ujmout. Také to vyžaduje nemalé finance, navíc účinkující jsou zaměstnaní...

Jaké jsou divácké reakce?

Jedním slovem neuvěřitelné. Trochu jsme se báli, že lidé v dnešní době spíše od vážných témat utíkají, ale byli jsme přesvědčeni, doufali jsme, že nám porozumí. To se stalo. Jsem šťastná, že to vše - i když to stálo hodně sil - mělo smysl. Jak pro ty, kteří vstoupili do rolí a byli ochotni učit se věci, které v životě nedělali, tak pro ty, kteří přišli, přijeli a zhlédli naše představení. Jsem šťastná, že to takhle je, a doufám, že by to mohlo otevřít nový náhled na nový, jiný způsob vzpomínkových slavností. Ano – tradiční uctění památky je jistě na místě, ale je nutné ještě něco k tomu ... Tak by se to dozvěděla a měla dozvědět širší veřejnost. Po mne osobně je to i zadostiučinění, že by na mě táta a Josífek Řepík byli pyšní.

Připravila: Edita Langpaulová, foto: Darina Martinovská, Libor Haša.

Proběhl „Mladý Volyňák“ 2023

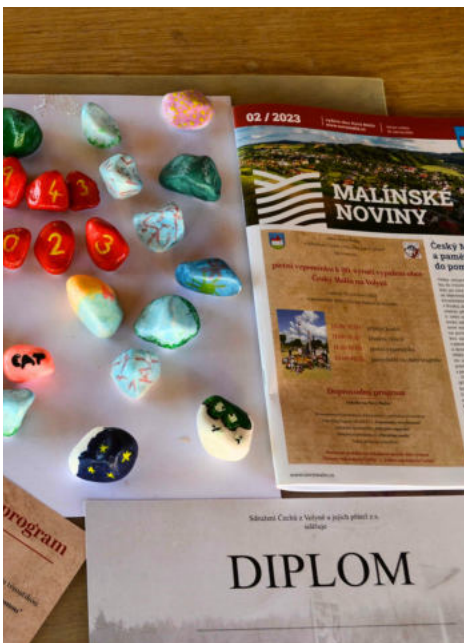
Reportáž z tábora

V šesti oddílech byly děti od 7 do 18 let.

V inscenaci hrály také sestry Lucka a Vali (vpravo). Pózují s dalšími tábornicemi.

Malování na kamínky či střelba ze vzduchovky v rámci olympiády.

Ve dnech 9. až 16. 7. 2023 se již potřetí konal v Mladoňově letní tábor SČVP. Oblíbené zázemí Ústavu ekologického vzdělávání, patřící obci Nový Malín na Šumpersku, nám opět poskytlo příležitosti pro hry, odpočinek, zábavu, vzdělávání a další aktivity. I letos byli mladí táborníci namíchaní z potomků českých dětí a ukrajinských potomků Čechů z Volyně (především z Žitomirské oblasti) a Bohemky. Letos zde bylo 19 ukrajinských dětí. Naši krajané se doma první tři roky základní školy učí česky! Proto jsme neměli problém těmto dětem porozumět. České děti měly své krajské „svěřence“, které si na úvod pobytu vylosovaly, učit česky nebo češtinu prohlubovat jak v komunikaci, tak při řešení pracovních listů.

Program letošního ročníku byl mimo jiné plný výtvarného tvoření. Loni jsme barvili trička, letos jsme barvili tašky, což děti nesmírně bavilo. Poprvé jsme také vlastnoručně vyráběli mýdla. Nechyběl ani celodenní výlet. Tentokrát jsme zavítali na pohádkový hrad Bouzov a do jeskyní Javoříčko. Javoříčko je jedna z obcí, která byla Němci 5. května 1945 vypálena a téměř všichni muži byli zastřeleni. Počasí nám přálo, proto došlo i na koupání na přehradě Krásné. Již tradičně proběhla "Volyňská olympiáda", která odkazuje na olympiády volyňských Čechů, které se konaly po reemigraci. Měla celkem šest disciplín.

V sobotu 15.7. jsme se zúčastnili pietního aktu a doprovodného programu k 80. výročí vypálení Českého Malína na Volyni. Tak jako všichni hosté, tak i my, táborníci, jsme po pietním aktu zhlédli dokument Volynští, poslechli si úryvek z nedávno vydaného románu Volyňská rapsodie. Velkou událostí bylo divadelní představení Pavučina osudu, v které si zahrály i dvě účastnice tábora, které pochází z okolí Nového Malína. Veliké díky patří starostovi obce Nový Malín Marku Štenclovi, který opět celou tuhle akci se svým týmem důstojně zorganizoval. Rovněž děkujeme obci za neskromné pohoštění a hasičům za přepravu táborových dětí na pietu či na vlak.

Text a foto: Eva Henemanová a Dagmar Martinková

Viktor Ráža, rodák z Ulbárova

Medailonek

Můj otec Viktor Ráža zemřel 28.1. 2022 ve věku 96 let. V lednu to byl jeden rok od jeho úmrtí a já si u této příležitosti dovolím vzpomínku na něj. Narodil se dne 13. 7. 1925 v obci Ulbárov na Ukrajině poblíž města Rovno. Jeho rodiče Vladimír a Marie měli hospodářství, kde Viktor už jako malý hoch pomáhal. S koňmi jezdil na pole jako devítiletý a ve dvanácti konal veškeré hospodářské práce. V zimě bylo u nich hodně sněhu a otec se vždy rád "blýskl" dobrými koňmi zapřaženými v saních. Pořádal tak s kamarády vyjížďky, kdy naložili děvčata a s rolničkou vyrazili na sanici. Země na Ukrajině byla úrodná, když hospodář našel kámen, tak si ho prý doma vystavil. Když jeho - tedy i moji - předci přišli na Ukrajinu, někdy kolem roku 1886, museli nejdřív vykácet les, jak oni říkali, vykorcovat. Pak zúrodnit půdu, osít, sklídit a tak dokola a za utržené peníze, které se směnily za zlatky, se nakupovaly další "korce" pozemků. Mezi českými přistěhovalci bylo mnoho pilných lidí, dělali na poli, kde se pěstovaly brambory, řepa i cukrová, tabák a hodně chmel. Vždyť také museli místní obyvatele učit hospodařit. Tehdy se "domorodci" divili, že hnojí pod brambory, říkali, že prý pak budou smrdět. Česká komunita přinesla na Ukrajinu pokrok. Zakládaly se tam české školy, stavěly se také cukrovary, pivovary, zpracovával se i tabák. Samohonku se ale vařit naučili od Ukrajinců. Vznikala tam přátelství i promíchání rodin. Otec měl ještě dvě sestry, o rok mladší Ludmilu a o čtyři roky mladší Marii. Dožily se také velmi pěkného věku. Všichni tři sourozenci však zemřeli během půl roku. Tatínek chodil zprvu do polské školy, poté do Zdobunova do české. Do školy se denně chodilo pěšky, doprava nebyla. Do posledních chvil otec recitoval polské básničky a zpíval písničky, kterými přiváděl v úžas své spolubydlíci v zařízení pro válečné veterány při Vojenské nemocnici na Hradisku v Olomouci, kde pobýval posledních tři a půl roku svého života. Chtěl bych zde poděkovat vedení vojenské nemocnice, zejména plukovníku Svobodovi, sestřím, které o otce pečovaly, a celému personálu za vzornou péči. Díky ní tatínkovi umožnili strávit důstojně konec života. Ano, byl to válečný veterán. V roce 1944, kdy Rudá armáda vyháněla fašisty ze své země, vstoupil taťka i se svým otcem do Svobodovy armády a pomáhali jako mnoho jejich vrstevníků hrdinů osvobozovat svoji českou vlast. kde působil nejdříve jako samopalník, ale především v dělostřeleckých dílnách, kde měl za úkol sbírat a opravovat zbraně z bojiště. Na frontě si udělal řidičský průkaz a byl řidičem svého velitele. Prošli boji u Dukly, Vyšný Komárník, Liptovský Mikuláš, celou republiku, až byli demobilizováni v Žatci. Poté, co se rozhodli zůstat v Československu, získali s dědou hospodářství v Babicích u Šternberka. Byla zde rovina, úrodná zem, i když vršky Nízkého Jeseníku se zdvíhají kousek za obcí. Začali hospodařit na přídělích půdy, oba dostali po dvanácti hektarech. V roce 1947 se za nimi přistěhovaly rodiny z Ukrajiny, moje babička za dědou Vladimírem, a také moje maminka Libuše Bendlová z Podcurkova u Ulbárova. Tatínek s ní chodil ještě předtím, než narukoval, a v roce 1950 se vzali. O rok později se jim narodila moje sestra Miluše a já, Josef, v roce 1954. Začátky hospodářství nebyly lehké, ale otec i děda byli pracovití, k poli měli vztah, a tak brzy dosáhli pěkných úspěchů. Ve stáji byli zase pěkní koně, krásy, prasata, drůběž. Dobře si se sestrou pamatujeme na soukromé hospodářství. Ale přišlo družstevnictví a nucení soukromníků ke vstupu do JZD. Nebylo lehké zůstat "soukromé", tak tedy v roce 1957 přešli rodiče a prarodiče do družstva, které zpočátku moc neprosperovalo. Ze vzpomínek otce vím, že se první roky střídaly předsedové a najednou přišli s návrhem, aby dělal předsedu můj táta. Vzal to a vedl JZD Mír Babice téměř dvacet let. A vedl ho dobře. Družstvo vzkvétalo, prosperovalo zejména zahradnictví a rostlinná výroba. Pamatuji se, co bylo radosti a slávy, když otec osobně dovezl traktory z Brna přímo z výroby, které pak stály u nás na dvoře. V zahradnictví jsme patřili k nejlepším v okrese Olomouc, pěstoval se hlavně květák, celer, jahody a zelí. Aby družstvo šlapalo, byly u nás vejmínku ubytovány brigádnice ze Slovácka, na podzim spali u nás v domě řidiči nákladáků z Ostravska, kteří vozili řepu. Byl zde ubytován zootechnik i s manželkou a další, kteří zatím neměli kde spát a bydlet. To vše měla na starosti moje maminka, která trpělivě snášela všechny povinnosti manželky předsedy. Pak ale družstvo postavilo ubytovací prostory a mamce se ulevilo. Za svého předsedování zařídil také

zbudování tří rybníků kolem obce, které se využívaly na zavlažování zeleniny a dalších plodin. Bohužel přišla jiná doba a závlahy vybudované v celém katastru JZD přišly ke zmaru a již se nevyužívají. Dnes je v zemědělství víc techniky, ale míň lásky k půdě. Po dvacetiletém předsedování, kdy družstvo bylo téměř jako jedna rodina (měla 160 členů), přišly dvě vlny slučování s okolními vesnicemi a nastoupili noví kádři, už inženýři. Otec jim byl vždy nápomocen radou a svými zkušenostmi. Dál působil v různých funkcích a byl nadále družstvu prospěšný. Měl velké množství kamarádů, zejména volyňáků, kteří působili jako ředitelé různých podniků, a hlavně lesáků. Sám byl myslivec a dobrý hospodář sdružení. Co kamarádů se u nás střídalo! Každého pohostil, to měla na starost naše zlatá maminka, která před 25 lety zemřela na rakovinu. Otec díky svým známostem mohl pro družstvo, ale i pro rodinu zajistit potřebné věci. Jen já říkám, kdybych tak měl to, co do těch kamarádů nainvestoval, měl bych další barák. Rád vzpomínám na zkušenosti, které jsem od táty a dědy získal. Blíží se mi 70 let, síly ubývají a další generace vztah k půdě, jako ho máme my, už nemají. Mě těší, že jsem se naučil od otce také sadařit a k tomu se starám o deset úlů včel. Jak dlouho ještě vydržím pracovat, je otázka. Pokud však budu v tomto ohledu po otci, tak snad ještě nějaký rok vydržím. Vzpomeňte, kdo jste tátu znali. Jako Svobodovec zůstal v oblasti Šternberka, a Uničova, Olomouce sám. Všichni jeho spolubojovníci odešli na večnost před ním.

Text: Josef Ráž

Vzhůru za historií do Městského muzea Podbořany

V březnu 2023 byla v Městském muzeu Podbořany po rekonstrukci slavnostně otevřena nová expozice „Hlasy Čechů z Volyně“. Při slavnostním ceremoniálu zaznělo, že do budoucna plánuje Město Podbořany doprovodné programy, komentované prohlídky muzea a rovněž v následujících měsících cyklus přednášek o tématech spojených s českou volyňskou komunitou. Přislíb se plní, a tak si zájemci o historii mohli do konce 1. pololetí 2023 vyslechnout tři zajímavé přednášky.

První úvodní přednášku konanou 19. 4. 2023 si připravil mladý historik, autor pěti knih a publicista Jiří Klůč a byla na téma Válečný hrdina Jiří Lízálek a odbojová organizace Blaník na Volyni. Protinacistická odbojová organizace Blaník se organizovala od roku 1941 v době německé okupace a měla své buňky rozmístěné téměř v každé vesnici. Tato ilegální organizace sestávala ze čtyř okrsků, devatenácti podokrsků, čítala 102 buněk, ústředí se nacházelo v Mirohošti a v Dermáni bylo místo jednání s UPA-R. Hlavní zásluhou Blaníka bylo vyvarování se konfliktu s banderovci i s Poláky, vyhnutí se mobilizaci do řad banderovců, což si vyžádalo mnoho úsilí a diplomatického taktu ústředního vedení. Za hlavní cíle si organizace kladla zabránit zničení české menšiny a připravovat muže ke vstupu do československých jednotek v Sovětském svazu. Organizace vydávala časopis Hlasatel, který měl velký vliv na plnění cílů organizace. Zástupci vedoucího Blaníku byli Josef Rejzek z Moskovštiny, který mimo jiné redigoval ilegální časopis Hlasatel, Vladimír Knop, učitel z Mirohoště a další. Spoluzakladatelem a členem ústředí Blaníku byl také Ing. Jiří Lízálek, rodák z Prahy, kterého ojedinělý osud přivedl na Volyň, kde v sovětské internaci působil jako učitel v Mirohošti. V Blaníku organizoval vojenské a branné záležitosti. Po osvobození Volyně v březnu 1944 vstoupil do 1. čs. armádního sboru, 1. čs. samostatné brigády v SSSR. Přímou se účastnil bojů v rámci Karpatsko - dukelské operace, bojů na Slovensku a podílel se na osvobození Ostravy. Zemřel na sklonku války dne 6. 4. 1944 při minometném přepadu ve vesnici Tworkow a bylo mu 33 let. V kapse jeho uniformy našli neotevřený telegram od jeho manželky, která mu oznamovala narození jejich syna Jiřího. Posmrtně byl povýšen

na nadporučíka a kapitána a obdržel celou řadu vysokých vojenských vyznamenání. Mezi početnými účastníky přednášky v Podbořanech byl i jeho syn Jiří Lízálek.

Druhá přednáška se uskutečnila 18. 5. 2023 na téma Spolková činnost Čechů na Volyni a komentovaná prohlídka expozice s kurátorem sbírkového fondu Volyňští Češi v Národním muzeu v Praze Ondřejem Štěpánkem. Ten začal v 16.30 hodin komentovanou prohlídkou nově otevřené expozice v prvním patře budovy, přičemž se průvodce zaměřil primárně na představení exponátů. Představil formou prezentace (zejména s dobovými fotografiemi) zhruba třiceti návštěvníkům nejen historii českých sokolských jednot na Volyni, na které se v minulosti prvotně zaměřoval, ale i další důležité instituce v oblasti, jejich propojování na různých úrovních či politické problémy při jejich zřizování či fungování. Mimo kulturních spolků patřily mezi významné například sbory dobrovolných hasičů. Sdružování a vytváření českých spolků v daleké domovině bylo v obecné rovině pro českou komunitu velmi významné. V budoucnu plánuje přednášející Ondřej Štěpánek na toto téma vydat i souhrnnou publikaci v rámci výzkumného projektu. Po přednášce obdrželo do sbírek Národního muzea od jedné z návštěvnic významný předmět do muzejních sbírek, dřevěnou kouli na kuželky z Volyně.

Třetí přednáška proběhla 15. 6. 2023 pod názvem Volyňští Češi v československých jednotkách za II. světové války a přednášel ji historik Bc. Roman Štér. Roman Štér pracuje jako archivář Národního archivu, je autorem a spoluautorem několika knih a mnoha článků z oboru vojenské historie. V Podbořanech nevystupoval poprvé. Roman Štér velmi zajímavě a srozumitelně odprezentoval účast volyňských Čechů v jednotkách ve třiceti jedna válečných obrazech a u jednotlivých událostí přiblížil osudy známých i méně známých osobností – válečných hrdinů. První Čech odvedený 8. 2. 1942 byl Jan Olič z Hlinska, legionář od Zborova, kde se seznámil s Ludvíkem Svobodou, zemřel v Buzuluku. První odvedená Češka byla Janina Malínská – Černá, zdravotnice, jediná Češka v bitvě u Sokolova, kde bojovalo 60 volyňských Čechů (9 jich padlo). Zmínil zběhnutí Josefa Svítka, selhání Jiřího Šmolíka, šest válečných křížů Jaroslava Perného z Kvasilova i Vladislava Hábu, který přežil svou smrt. V Novochoopersku už bylo v jednotce 70 volyňských Čechů, vzniká 1. čs. tankový prapor, kde byl jako první tankista z řad volyňských Čechů Josef Toušek z Hulče České, velitel posádky tanku „Jaroš“. Dále hovořil o bojích o Kyjev 5. – 6. 11. 1943, o vzniku 1. čs. armádního sboru na území osvobozené Volyně v dubnu 1944, kdy po doplnění o volyňské Čechy (10 500 mužů, 420 žen) sbor čítal více než 16 000 vojáků. Připomněl dary a finanční sbírky na kolonu tanků a děl za vypálený Malín, výcvik vojáků a první boj 14. 4. 1944 u Torczyna. Následovala Karpatsko – dukelská operace, Machnowka a Wrocanka, tzv. „černý pátek“ 9. září 1944, kdy byly ztráty na životech největší a byl odvolán generál Jan Kratochvíl. Jako první voják dosáhl Kótu smrti č. 534 Josef Nerad z Moldavy. Následoval vstup na území Československa a Vladimír Týrek, který spolu s dalšími třemi průzkumníky 6. 10. 1944 vztýčoval na československém území naši státní vlajku. Zmínil těžké boje v Karpatech, Hunkovce, kóta 471, kde podporučík Jiří Hrouda zemřel na následky zranění poté, co ručním granátem zneškodnil kulomet bránící vrch, který na jeho počest vojáci přejmenovali na Hroudovu výšinu. Boje na Slovensku, porážka SNP, 2. čs. paradesantní brigáda a parašutista Antonín Mora, který se s dalšími vojáky stáhl do hor a bojoval jako partyzán. Následovaly těžké boje u Jasla v lednu 1945, kterých se účastnil například básník Josef Toman – Tománek, velitel dělostřeleckého „jaselského“ pluku. Ostravsko - opavská operace, kde na jednom z prvních tanků 30. 4. 1945 přijel do Ostravy Josef Gregor a na prostranství před Novou radnicí byl odstřelen německým odstřelovačem, zaznělo i jméno velitele tanku T-34 četaře Jaroslava Žitného. Závěr věnoval přednášející 1. čs. letecké smíšené divizi, zde sloužil Jan Křivka, pravoslavný duchovní. Poslední dva obrazy – Směr Praha – akce Břest a Pražské povstání a Završení bojové cesty – slavnostní přehlídka v Praze 17. 5. 1945 celou přednášku ukončily.

Za účastníky těchto tří poutavých sezení bych ráda poděkovala všem organizátorům, pracovníkům muzea, hostům a zejména přednášejícím lektorům za nově získané poznatky a obohacující informace o dějinných událostech. Těšíme se na následující akce a všechny zájemce srdečně zveme na další zajímavý historický exkurz a výlet do naší volyňské historie.

Připravila: Marie Čonková

Prof. Evžen Rychlík o životě Slovanů a slovanských sjezdech

K 135. výročí narození

Jméno E. Rychlíka, Olšanského rodáka z východní Volyně, oběti stalinského represivního režimu, je známé z předchozích publikací vybraných překladů jeho díla do češtiny ve Zpravodaji SČVP a zejména knihy „Prof. Rychlík učenec a vlastenec z Východní Volyně“, kterou SČVP vydalo v roce 2019. Bohužel se mi v době přípravy zmíněné knihy k tisku nepodařilo získat a přeložit do českého jazyka jiné důležité práce tohoto významného etnografa, literárního kritika a historika.

Jsem velmi vděčný pani doc. Ludmile Pavlenko, CSc. ze státní Ševčenkovej univerzity „Černigivský kolegijum“, badatelce vědecké činnosti E. Rychlíka, za poskytnutí jeho publikací českému čtenáři dosud neznámých. Velkou pozornost mezi nimi upoutávají populární 40stránkové eseje „Život Slovanů. Matka Sláva a její rakouské děti“, publikované roku 1915 v Kyjevě. V tu dobu jejich autorovi bylo jen 27 let a před dvěma roky (1913) jeho studentská konkursní vědecká práce „Poetická činnost Františka Ladislava Čelakovského (z dějin českého literárního obrození)“ byla oceněna zlatou medailí. V předmluvě esejů E. Rychlík, obracející se především na mladé čtenáře, píše: „Hýčkám naději, že se mi podaří zasadit do vašich soucitných srdcí jiskru sympatií ke Slovanům a probudit ve vás touhu blíž poznat jejich život a zvyklosti.“ Po pročetí esejů přicházím k závěru, že se tento záměr autorovi podařilo úspěšně realizovat.

Jsem si vědom toho, že formát Zpravodaje neumožňuje publikovat překlad celých esejů. Z tohoto důvodu dovoluji si nabídnout čtenářům překlad některých zajímavých pasáží.

Z knihy E. Rychlíka „Život Slovanů. Matka Sláva a její rakouské děti“

První slovanští „buditelé“ nacházeli mravní oporu a sílu k tvrdé práci v myšlenkách slovanské vzájemnosti, tedy ve vědomí, že jsou spojeni s celým slovanským světem, světem velkým a mocným. Touto myšlenkou byli inspirováni všichni vědci, básníci a osobnosti v oblasti vzdělávání, ale někdy byly jejich myšlenky a pocity na toto téma poněkud vágní. Jasnou a určitou formulaci této myšlenky poprvé podal český a slovenský spisovatel a básník Kollár /1/ ve svém díle „O literárnej vzájemnosti mezi kmeny a nářečnými slávkými“, napsaném nejprve německy. Toto dílo bylo přeloženo do všech slovanských jazyků a stalo se katechismem všech obrozených Slovanů. Kollár uznával každému slovanskému národu právo na samostatný rozvoj a na projevení jeho původních zásad, ale požadoval jednotu všech Slovanů na kulturních a literárních základech. Slované by podle jeho mínění měli být jako jeden celek; nakreslil si bohyni Slávu v podobě sochy: její hlava - Rusové, tělo Poláci, ruce a ramena Češi, nohy - Srbovy a roucho a zbraně - zbytek Slovanů. K realizaci myšlenky vzájemnosti Kollár viděl v jediné cestě - ve vzájemném zkoumání a vzájemném poznání Slovanů. K tomu vyžadoval od každého uvědomělého Slovana znalost 4 slovanských jazyků: ruštiny, polštiny, češtiny a srbochorvatštiny. V duchu těchto Kollárových myšlenek cítili a jednali všichni Slované v první polovině 19. století. Charakteristickým rysem vývoje myšlenky slovanské vzájemnosti v této době je naprostá absence v ní politického podtextu, stejně jako v celém slovanském hnutí tohoto období: Kollár, snící o kulturním sjednocení Slovanů, zcela ponechal stranou myšlenku jejich vnějšího, politického sjednocení. Tato myšlenka slovanské jednoty však nakonec vedla k všeslovanskému sjezdu v roce 1848 v Praze. (...)

Pražský všeslovanský sjezd byl první velkou a otevřenou politickou akcí všech Slovanů; Tato akce byla o to významnější, že se odehrála v pro Rakousko mimořádně kritické chvíli – v okamžiku revoluce, která Rakousku hrozila úplným zničením. /2/ Slované si uvědomili, že potřebují udělat rozhodný krok – a udělali to: nejprve slovem a pak se zbraní v ruce. Tak například slovenský básník Karol Kuzmány /3/ horlivě povolával své soukmenovce Slovanů do zbraně:

**Otvorte žaláre, rozbite retazi!
Už den pomsty letí, už Sláva vítází;
Hoj synovia Slávy od Visly do Sávy,
Vaša matka volá: do zbroje, do zbroje!**

Připravovali se postavit proti Maďarům za Rakousko a doufali, že tak získají nezávislost a osvobodí se od rakouského útlaku. Tentokrát se sny rakouských Slovanů nenaplnily, přesto od této chvíle (od roku 1848) začíná nová etapa v jejich životě. Oživení a národně obrození rakouští Slované přenesli své aspirace na politickou půdu a podnikli tažení proti Rakousku. Účelem této kampaně je reforma Rakouska: svržení německé centralizace a vytvoření spolkového státu, tzn. svazek možná více samostatných a nezávislých zemí. (...) Rakousko všem těmto aspiracím dlouho úspěšně odolávalo, ale nastaly důležité události, které jeho donutily k ústupkům. V roce 1866 bylo Rakousko poraženo pruským králem a muselo uzavřít velmi nevýhodný mír. (...) Rakousko otřeseno těmito a dalšími neblahými okolnostmi muselo ustoupit všeobecnému náporu svých národů. Ale i zde Habsburkové našli nové zálučné východisko: Rakousko se změnilo v dualistický stát, tzn. rozdělený na dvě části - Maďarsko získalo samostatnou politickou existenci; přibylo k němu Chorvatsko, Slavonie a Sedmihradsko; mezi jinými národy se v něm se ocitli taky Slované: Chorvati, Slováci a Rusíni. (...) Touto přeměnou Rakouska na Rakousko-Uhersko byla říše dočasně zachráněna. Nutno uznat, že úlovek byl dobře promyšlený: nezávislost nezískal žádný ze slovanských národů, které se mohly spolehnout na jiné příbuzné národy, ale osamocení v Evropě Maďaři, a pod jejich úplnou kontrolu spadly rozptýlené slovanské kmeny. (...)

Záměr se vydařil nejlepším možným způsobem: Maďaři, když dosáhli svého, začali fanaticky pronásledovat další národnosti, které byly součástí státu, a chtěli je přizpůsobit své většině. Došlo k tomu, že ku příkladu Slovákům byly násilně odebírány děti a učili je maďarštině. Uherští Slované jen s lítostí vzpomínají na rakouský útlak. Rakousko je spokojeno: má tak vynikajícího spojence v potlačování Slovanů, může se energičtěji postavit Slovanům, kteří zůstali pod jeho vládou. Ale Slované se postupem času stávají odváznějšími a rozhodnějšími a nekompromisnějšími v domáhání se svých práv. Místem jejich boje za tato práva je v současnosti především říšská rada. Jednotlivé národy sem posílají své vyvolené, své nejlepší lidi, kteří zde pracují, aby realizovali své naděje a tužby a hájili jejich zájmy energickým, nadšeným slovem. Slovanští poslanci zde neváhají pronášet směšlá a drsná slova pravdy, hořká a nepříjemná pro Němce, kteří jsou v čele státu. (...)

Nejlepší lidoví vůdci směřují své úsilí k rozvoji svých lidí a k tomu, aby byli schopni konkurovat svým sousedům ve všech oblastech duševní a fyzické práce. To se ukázalo jako nejstrašnější zbraň v boji proti Germánům a nejtrvalejší záruka vítězství Slovanů: vývoj slovanské kultury jde v poslední době tak rychle a úspěšně, že není pochyb o tom, že Rakousko se brzy stane čistě slovanským státem. Na tomto základě kulturního rozvoje vznikla s obnovenou silou myšlenka slovanské vzájemnosti, v tzv. „neoslavismu“, neboli „novoslovanství“, jehož zakladateli byli český poslanec Kramář /4/ a řada ruských veřejných činitelů (generál Volodimirov, Miljukov, hrabě Bobrinskij a další). Nové hnutí se projevilo především pořádáním všeslovanských sjezdů - v roce 1908 v Praze a v roce 1910 v hlavním městě Bulharska - Sofii. Hlavní zásadou tohoto hnutí je požadavek svobodného rozvoje každého slovanského národa a kulturní jednoty všech Slovanů.

Toto nové učení se v mnohém podobá starým Kollárovým teoriím: například představitelé „novoslovanství“ si myslí, jak se domníval i Kollár, že slovanskou jednotu lze realizovat pouze vzájemným poznáním a vzájemným porozuměním Slovanů; oni (alespoň většina) vylučují, jako kdysi to dělal i Kollár, politický přesah: Slované se musí sjednotit nikoli politicky, ale pouze duchovně, na základě kulturní práce. Všeslovanský sjezd v Sofii byl nejživějším vyjádřením vzácných tužeb a nadějí soudobých Slovanů, proto program tohoto sjezdu a rozhodnutí (usnesení), ke kterým dospěl, dávají nejlepší představu o tom, z čeho moderní všeslovanské hnutí se skládá a jasně ukázat, v jaké formy bude vtělena obrozená myšlenka slovanské vzájemnosti. /5/ (...)

Novodobé události vzbudily u Slovanů určitý zájem o sobě sama, oživily jejich slovanské sebevědomí; vzhledem k tomu můžeme doufat, že až se život vrátí do normálních kolejí, přání sofijského sjezdu se promění v činy: Slované se znovu a se stejnou horlivostí a se ujmou své kulturní práce, ale ne jednotlivě, každý sám za sebe, ale všichni společně, jako přátelská rodina.

Připravil a foto dodal: doc. Boris Iljuk, CSc.

Poznámky překladatele:

/1/ Ján Kollár (1793 – 1852) byl básník, jazykovědec, historik a evangelický farář slovenského původu, píšící česky, významná osobnost českého národního obrození a slovenského národního obrození, propagátor ideje slovanské vzájemnosti a panslavismu.

/2/ Revoluce 1848–1849 v Rakouském císařství začala v březnu 1848 povstáním ve Vídni a Uhrách a donutila zprvu císaře Ferdinanda I. k vážným ústupkům. Dubnová ústava, kterou císař podle svého slibu vydal, ovšem nesplnila očekávání vídeňských liberálů, kteří v květnu 1848 znovu povstali. Po Slovanském sjezdu v červnu 1848 došlo k nepokojům také v Praze, které však byly tvrdě potlačeny.

/3/ Karol Kuzmány (1806 – 1866) byl slovenský spisovatel, překladatel, novinář, teolog, byl spoluzakladatelem Matice slovenské a jejím místopředsedou v letech 1863–1866.

/4/ Karel Kramář (1860 – 1937) byl český a československý pravicový politik, za Rakouska-Uherska předák mladočeské strany, za světové války účastník odboje, po roce 1918 první ministerský předseda ČSR.

/5/ Slovanský sjezd v Praze v roce 1908 a Slovanský sjezd v Sofii v roce 1910 proběhly z velké části díky neoslavistům. Jak psali současníci, sjezd v Sofii nebyl brán dostatečně vážně a těch pár problémů, které bylo možné vyřešit, se týkalo pouze spolupráce v oblasti kultury a vědy. Také se tam podařilo dosáhnout určitého pokroku v oblasti hospodářské spolupráce. Karel Kramář, ideolog neoslavismu, prohlásil, že sofijský sjezd znamenal „konec neoslavismu, jeho slavnostní pohřeb“. Začátek bratrovražedné mezislovanské druhé (rok 1913) balkánské války lze považovat za konečnou smrt myšlenky neoslavismu.

"Poslední sepsáníčko"

Vzpomínka

V jednom Zpravodaji bylo napsáno: "Když jsme se mohli ptát, tak jsme se neptali, a když bychom se rádi ptali, už není koho." Tudíž zůstává jen vše na vzpomínkách, pár věcech po rodičích, které opatrujeme, nebo vaříme jídla z dětství. Občas si taky říkáme, co by řekli rodiče na tu či onu situaci a jaké by měli přirovnání. Někdy by bylo jistě humorné, jindy moudré a laskavé. A když přijela návštěva z rodiny, to bylo vítání, radosti a pohoštění. Povíдалo se a vzpomínalo na Volyň. Nikdy se na Volyň nezapomnělo, tu měli Volyňáci na dně duše navždy. Často se říkalo, že pod Polskem bylo dobře a jak zem na Volyni byla úrodná. Jaký, že se pekl chléb - voňavý, chutný. Olej ze slunečnic byl takový, že když se do něj ten chléb namočil, tak se sousta v ústech jen rozplývala. Sušily se semena z dýní nebo-li turků, aby bylo v zimě co louskat. Se vším byla nekonečná práce, i to dojení, kdy se z mléka dělal tvaroh, tlouklo másložlutoučké jak sluneční svit. Brambory měly svou vůni a úžasnou chuť a nedělní bílá káva pasovala ke koláčům znamenitě. Za vším byla lidská dřina a láska k přírodě a zvířatům. Lidé se scházeli, bavili, zpívali, i na to si našli ten čas a dávku humoru. A co bylo mezi Volyňáky muzikantů, zpěváků, hodně se také tančilo. Někdy se člověk jako dítě ptal: "Tati a měli jste o Vánocích stromek?" Tatínek se smál a odpovídal, že měli a že to byl strom od země až ke stropu. Žasli jsme. "A měli jste i čokolády?" "A jéje, to byly čokoládové koule veliké jako hrom. Za Poláků toho bylo hodně," odpovídal tatínek. "A tati, měl jsi brusle?" ptala jsem se dál. Měl, prý sice jen kličku, ale měl. Ale kolo určitě neměl, myslela jsem si. Ale jo, i kolo měl, krásné, bylo barevně vypletené. To už jsme byli s otázkami v koncích, tak nás napadlo zeptat se na sáňky.

"Sáně jsme měli veliké a k nim dva bernardýny, kteří nás na nich tahali do kopce," říkal tatínek. No, tedy, ti se měli, a bylo konec vyptávání. Maminka zase vyprávěla, jak byli otužilí, že když napadl sníh, tak vyběhli bosí v košíkách a vylezli až na střechu stavení a klouzali se po střeše dol. Chodidla měli červené od mrazu. Tak se vítal první sníh, který zasypal velkým množstvím celou Volyň. Nastal čas draní peří, zabíjaček a klidnějšího žití. Než vstoupila lidem do života válka. Byla moc krutá. O ní jsme slyšeli útržkovitě, neodvažovali jsme se na ni ptát. Jen jsme někdy slyšeli tatínka v noci křičet ze spaní. A to maminka říkávala, že tatínek zažil hrozné věci. Byl na Dukle u dělostřelců, i jeho příbuzní. Také byl na pomoc Polsku, kde byl u jízdy. Když byl na Slovensku, zajali ho Němci a odvěkli do Berlína. Říkal, že byl v Berlíně dřív než Sověti, tam taky zažil hrůzy všech hrůz. Nakonec mu v domovině v roce 1948 zavraždili bratra. Byl pyšný, že jeho maminka pocházela z Kolína. Proto miloval Kmocha a jeho písničky. Odchod z Volyně do Československa se stal dvěma bratrům osudným. Po násilné smrti jednoho bratra i druhého potkal hrozný osud - přišel o rodinu a navždy zůstal samotář. Naše maminka při tatínkovi věrně stála. Mně a mojí sestře Marii Hykové už zbylo jen vzpomínání, fotky a to, že člověk pohladí věci po rodičích. Jen zbývá otázka, jestli nám rodiče řekli všechno kolem dění v režimu, který nikdy neuznávali. Mysleli si asi, že mlčením nás chrání. Tak je dnes vše, jak je. My si neseme jejich prostou lásku k životu a Bohu s sebou dokud žijeme tak, jak ji rodiče do nás zaseli. Kdybych byla muž a nosila klobouk, vysekla bych všem Volyňákům nežijícím i žijícím hlubokou poklonu.

Text: Vlasta Niebauerová roz. Čurdová

Učitelka Božena Krejčová

Božena Krejčová (uprostřed) na žateckém nádraží dne 15. 7. 2017.

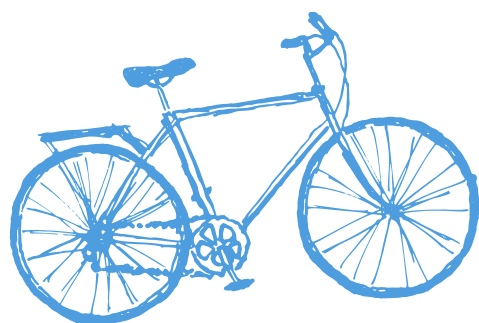
Dne 22. 6. 2022 odešla na věčnost paní Božena Krejčová, rozená Vokráčková, známá nejenom mezi žateckými Volyňáky. Letos je první výročí jejího úmrtí a při této příležitosti jsem vytvořil její medailonek.

Narodila se 14. 10. 1927 ve volyňské obci Bakovce, pak žila v Teremnu a do ČSR se dostala prvním legálním transportem s určenou destinací Žatec. Ten překročil slovenskou hranici 7. 2. 1947 a do Žatce dorazil o den později. Dne 15. 7. 2017 v rámci 70. výročí se konala vzpomínková akce, při které byla na budovu žateckého nádraží umístěna pamětní deska a Božena Krejčová zde – jako už mnohokrát předtím – pronesla proslov „spatra“. Pocházela z učitelské rodiny a patřila k volyňským Čechům, kteří češtinu zvládali bravurně. To jí usnadnilo úspěšné studium na žatecké pobočce Koedukačního státního ústavu učitelského, které probíhalo při žateckém gymnáziu, v poválečném období pověstným zvláštní péčí o studenty z řad volyňských Čechů. Celý aktivní život vykonávala pedagogickou profesí, kterou milovala. Byla pionýrkou didaktiky srozumitelného výkladu historie a volyňské problematiky, kterou při výuce na svých žácích aplikovala. Božena Krejčová celý svůj život propagovala volyňské Čechy a byla českou vlastenkou v pravém slova smyslu. Její osobní archiv vypovídá o tom, že průběžně hledala a přehodnocovala výklad dějin („historickou pravdu“). Podílela se na propagaci a organizaci sbírek pro žateckou bustu Edvarda Beneše (2007), který se zasloužil o reemigraci volyňských Čechů, rovenský pomník volyňským Čechům (2007) a lánskou jezdeckou sochu TGM (2010).

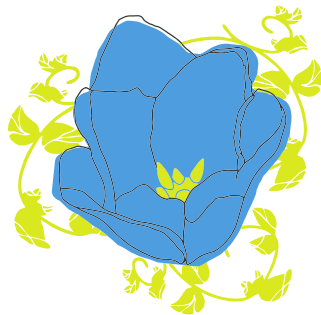
Byla vnímána jako charakterní pro svoji odvahu veřejně sdělovat své názory a podporovat z jejího pohledu správné osoby a věci – pravdivost, spravedlnost a rovné vztahy. Bez ohledu na politický režim „nestrkala hlavu do písku“ a byla příkladem pro ostatní. Zkrátka dělala vše, co bylo v jejích možnostech a silách, ve prospěch veřejného zájmu. Byla členkou různých spolků (SPB, SČVP, ČSOL, ČSBS), ve kterých propagovala volyňskou problematiku a vykonávala kvantum neviditelné všední „mravenčí“ práce, a dobročinných organizací (ČSČK, Svaz postižených civilizačními chorobami). Nikoliv kvůli kariéře nebo sebezviditelňování, jak u některých funkcionářů vidíme. Podílela se také na organizaci zájezdů, spojených s volyňskou a odbojovou tematikou. Zdobila ji pracovitost a skromnost. Za zmínku stojí, že otec Boženy Krejčové, Julius Vokráčka (*1897), působil na Volyni a pak i v ČSR jako učitel. Pomáhal také volyňským Čechům při jejich adaptaci v novém českém prostředí – nejenom jako soudní znalec – úředními překlady a radami při vyřizování různých žádostí a složitějších případů. Vokráčkovi figurují také mezi vojáky 2. s. v.; někteří z nich padli.

Marie Kloučková, absolventka žateckého gymnázia, se zasloužila, že byl osobní archiv Boženy Krejčové zachován. Děkuji jí za asistenci při tvorbě tohoto článku. Společně zpracováváme životopis Boženy Krejčové, aby tento komplet skončil v Národním archivu, kde je jeho místo, a nebyl „zazděn“ v držení lidí, kteří k volyňské problematice postrádají hlubší vztah a přitom jsou přesvědčeni o tom, že mají „monopol“ k její interpretaci. Božena Krejčová patřila mezi volyňskými Čechy ke skutečným osobnostem. Vzpomínejme na ni v tichosti a s láskou.

Text: Miloslav Košťál, foto: Miloslav Košťál, archiv B. Krejčové.

Příspěvky na tisk červen - červenec 2023

Region Praha

Emilie Vacková 500 Kč

Region Teplice

Antonie Janečková 200 Kč

Region Chomutov

Josef Lněniček 300 Kč

Region Domažlice

Libuše Průchová 500 Kč

Miloslava Chochořatá 500 Kč

Regin Žatec

Jiřina Nosková 250 Kč

Helena Fořtová 250 Kč

Alena Berková 200 Kč

Dne 16. 6. 2023 došlo na účet 500 Kč z pošty v Podbořanech, kde nelze určit příspěvatele. Pokud se ozve, uveřejníme jméno v příštím čísle.

Gratulujeme!

Region PODBOŘANY

V srpnu a září slaví své jubilea: 70 let **Václav Beneš** z Malměřic, 87 let **Marie Krejčová** z Buderáže, nyní Siřem, 83 let **Stanislava Křížková** ze Strojetic, 84 let **Šturma Miroslav** z Buršovky, nyní Podbořany a 83 let paní **Lydie Valentová** z Ulbárova, nyní žije v Podbořanech.

Všem oslavencům, i těm, kteří zde nejsou jmenováni, přejeme vše nejlepší, hodně zdraví a spokojenosti do dalších let.

Region MORAVSKOSLEZSKÝ

V srpnu slaví narozeniny paní **Marcela Vaculová** – Němčíková, nar. Krnov, bytem Bohušov - 50 let; a pan **Ing. Jaroslav Holý**, nar. Niva Hlubinská, bytem Nový Jičín - 86 let.

V září slaví paní **Zdeňka Šreková** roz. Vaněčková, nar. Omelany, bytem Fulnek - 82 let; pan **Vladimír Borovský**, nar. Volkov, bytem Kostelec Fulnek - 83 let; pan **Stanislav Kopecký**, nar. Janovka, bytem Hladké Životice - 87 let; pan **Vladimír Jeřábek**, nar. Zborov, bytem Kunín - 89 let; pan **Jiří Kabát**, nar. Martinovka, bytem Bílovec - 91 let; paní **Emilie Najmonová** - Javůrková, nar. Hubín český, bytem Suchdol nad Odrou - 92 let.

Všem jubilatcům a jubilatům přejeme jen dny plné zdraví, vitality, pohody, radosti, spokojenosti a také štěstí.

Region BROUMOV

V měsíci září oslaví své kulaté narozeniny 70 let paní **Věra Gajdošová** z Rožmitálu u Broumova. Přejeme Ti všichni do dalších let hlavně dobré zdraví, štěstí a spokojenost. Saša Stejskal.

Region ŽATEC

V srpnu slaví 75 let p. **Jaroslava Beranová** roz. Štípková z Kvasilova-Zálesí, 60 let p. **Ladislav Čejka** z Chomutova, 97 let p. **Marie Kočková** z Ulbárova, nyní Žatec, 75 let p. **Mikuláš Kozlovský** ze Žatce, 93 let p. **Marie Potužáková** roz. Klicperová z Volkova, nyní Louny, 55 let p. **Olga Uldrichová** roz. Menšíková z Plosky, nyní Žatec.

V září oslaví 86 let p. **Jaroslava Kahounová** roz. Horáčková z Hušče, nyní Vilice, 83 let p. **Naděžda Mižigárová** z Volkova, nyní Rakovník, 90 let p. **Alexandr Olmer** z Ivanovky,

Region CHOMUTOV

V srpnu oslaví 89 let pan **Hovorka Jan** z České Hulče, nyní Žatec, 86 let paní **Hradecká Milena** roz. Bajerová z Rovna, nyní Chomutov, 90 let paní **Rosendorfová Ludmila** z Chomutova, 75 let pan **Šťastný Zdeněk** z Omelanštiny, nyní Chomutov, 100 let paní **Tomášková Nona** ze Zdobunova, nyní Jirkov.

V září oslaví 82 let pan **MVDr. Helebrant Miloš** z Volkova, nyní Chomutov, 95 let paní **Chloupková Anna** z Šerže Chelm, nyní Chomutov, 85 let paní **Kosková Vlasta** roz. Pěničková z Omelanštiny, nyní Chomutov, 90 let paní **Koubková Marie** roz. Bajerová z Křemence, nyní Místo u Chomutova, 70 let pan **Lněniček Josef** z Mizoče, nyní Chomutov, 80 let paní **Nováková Věra** roz. Veselovská z Michalovky, nyní Chomutov, 75 let paní **Šlichtová Jiřina** z Lažan u Chomutova.

Srdečně gratulujeme a přejeme hodně zdraví, štěstí a spokojenosti.

Region CHEB

V květnu oslavila 60. narozeniny paní **Kubečková Stanislava** z Volkova, nyní Františkovy Lázně. Dodatečně jí gratulujeme. V srpnu oslaví 91. narozeniny pan **Rostislav Kozák** ze Sofievy, nyní Cheb, dále 87. narozeniny paní **Libuše Pancířová** z Volkova, nyní Vojtanov, a dále 75. narozeniny paní **Věra Kováčová** z Volkova, nyní Aš.

Všem přejememe do dalších let hodně zdraví a rodinné pohody.

Region BRNO

V srpnu oslavuje 89 let paní **Alžběta Bezděková**, rozená Janečková z Teremna, nyní Brno. Jubilatce přejeme pevné zdraví a životní pohodu.

Region VYŠKOV

V září oslaví 55 let pan **Novák Miloš** bytem Tučapy. Našemu oslavenci přejeme jen dny plné zdraví, pohody, radosti a také štěstí.

Region DOMAŽLICE

V září se dožívá krásného věku 86 let paní **Slavěna Bejvlová**, narozena v Lucku, nyní žije v Horšovském Týně. Do dalších let přejeme hodně zdraví, štěstí a pohody.

Region TACHOV

V srpnu oslaví narozeniny - 82 let paní **Anna Sýkorová** z Antonovky, nyní z Tachova, a 76 let pan **Václav Valeš** z Olšanky, nyní z Tachova.

V září oslaví narozeniny - 77 let paní **Marie Librová** z Olšanky, nyní z Tachova, a 73 let pan **Václav Novohradský** z Antonovky, nyní z Tachova. Jubilantům přejeme do dalších let pevné zdraví, štěstí a rodinou pohodu.

Region OLOMOUC

V září oslaví 88 let pan **Václav Albrecht** z Hněvotína u Olomouce. Našemu členu do příštích let přejeme hodně zdraví a osobní pohodu.

Region LITOMĚŘICE

V srpnu oslaví 70 let **Miluše Kovačiková** z Mirohoště, 70 let pan **Jan Bohatec** z Boratína.

V září oslaví 60 let **Ing. Daniela Čechová** z Boratína, 70 let **Jiřina Hribová** z Mirohoště, 75 let **Věra Albrechtová** z Českého Boratína, 75 let **Mgr. Jaroslava Láchová** z Litoměřic, 81 let **Ljubov Šponiarová** z Kutjanky, 84 let **Irena Dvořáková** ze Stromovky, 88 let **Anna Šarayová** ze Stromovky, krásných 99 let oslaví **Růžena Stehlíková** z Novostavců.

Jubilantům přejeme dny plné zdraví, vitality, pohody, radosti, optimismu, spokojenosti a také štěstí.

Region MOHELNICE

V srpnu oslaví **Klusáková Ludmila** z Chomouta 88 roků a **Minářová Emilie** oslaví 88 roků.

V září slaví **Macháčková Zdenka** z Kurdybáně Žornovské 82 roků.

Všem našim jubilantům přejeme hodně štěstí a hlavně pevné zdraví.

Region ŠUMPERK

V srpnu 2023 oslaví 85 let pan **Jiří Klaban** z Velkých Losin, 85 let paní **Eliška Krobotová** z Rapotína.

V září 2023 oslaví 86 let pan **Remigius Hakenna** ze Sobotína, 86 let paní **Antonie Kinštová** z Nového Malína, 90 let paní **Libuše Nidetzká** z Nového Malína, 80 let paní **Alena Trčková** z Víkýřovic. Všem našim oslavencům srdečně blahopřejeme.

Region PRAHA

V srpnu oslaví 95 let **Ing. Josef Kindl** z Buderáže, nyní Praha, 75 let **Kvasničková Žofie** ze Žatce, nyní Praha, 50 let **Bc. Veronika Balladová**, nyní Kamenné Žehrovice, 30 let **Daria Polesná** z Púchova, nyní Praha.

V září oslaví 99 let **Ing. Miloslav Masopust** z Českého Straklova, nyní Praha, 94 let **Věra Holubeva** z Umáně, nyní Praha, 91 let **Emilie Doleželová** z Bojarky, nyní Praha, 90 let **Jiřina Fočerová** z Mirotína, nyní Praha, 90 let **Anna Maroušová** z Zdobunov, nyní Praha, 89 let **Miroslava Kuběnková** z Lucku, nyní Praha, 84 let **Emilie Vacková** z Podhájce, nyní Praha, 83 let **Ing. Václav Vohralík** z Lipin, nyní Mutějovice, 81 let **Ing. Viktor Ballada** z Ládovky, nyní Praha, 65 let **Ing. Jiří Hurt** z Kralovice, nyní Kralovice.

Všem jubilantům srdečně gratulujeme do dalších let přejeme pevné zdraví.

Region LITOMĚŘICE

Dne 10. června zemřela ve věku 77 let paní **Marie Králová** z Nymburka. Upřímnou soustrast zarmoucené rodině za region vyjadřuje Daniela Zelenková

NAŠE ŘADY OPUSTILI

Region CHEB

Dne 24.7.2023 naše řady ve věku 94 let opustila **Emilie Tenglerová**, rodačka z volyňské obce Podlisky, která do ČSR reemigrovala z obce Babín. Naposledy bydlela na Chebsku v obci Zelená (následně spadající pod Těšnov a současně pod Úval). Upřímnou soustrast vyjadřuje Miloslav Košťál.

Region MOHELNICE

V červenci zemřela **Linhartová Anna** z Hrušvice ve věku 95 let. Upřímnou soustrast vyjadřuje Ludmila Bačovská.

Region CHOMUTOV

Dne 21.7.2023 zemřela ve věku 80 let paní **Matějková Antonie** z Rovna, naposledy bytem Jirkov. Upřímnou soustrast zarmoucené rodině za region vyjadřuje Jaroslav Báča.

Region ŽATEC

Dne 31.5.2023 zemřel ve věku 47 let p. **Pavel Hlaváček**. Dne 1.7.2023 zemřela ve věku 89 let paní **Evženie Jankovcová**, pocházela z Volkova. Upřímnou soustrast zarmoucené rodině za region vyjadřuje Slávka Černá.

Region MORAVSKOSLEZSKÝ

V dubnu odešla dlouholetá členka od roku 2001, paní **Jiřina Krušinová** z Krnova, ve věku nedožitých 86 let. V červenci zemřela paní **Zdeňka Hiršová**, roz. Dušková, ze Stachovic ve věku 74 let. Upřímnou soustrast zarmoucené rodině za region vyjadřuje Jana Hiršová a Dáša Dohnálková.

Upozornění! Název konta: Sdružení Čechů z Volyně a jejich přátel, Praha č. ú.: 252001907/0300 Československá obchodní banka a.s., Poštovní spořitelna, Roztylská 1, 225 95 Praha. Prosíme, abyste neupomínali zveřejnění dárčů a darů, zveřejňujeme je až po obdržení účetního dokladu. Peněžní dary neposílejte na adresu šéfredaktora. Změny v evidenci členství, adres, přihlášky nových členů, ukončení členství a dotazy zasílejte zásadně na adresu Marie Nečasová, Podhájek 68/V, 471 24 Mimoň, tel: 728 351 726, e-mail: m.necasova@seznam.cz. Děkujeme.

Vydává Sdružení Čechů z Volyně a jejich přátel pro potřebu svých členů. Za obsahovou náplň odpovídají autoři příspěvků. Vychází jako občasník. Číslo vydání 3/2023. Šéfredaktorka: E. Šebesta Langpaulová. Příspěvky nejsou honorované, nevyžádané rukopisy se nevracejí. Příspěvky zasílejte na e-mailovou adresu: zpravodajscvp@seznam.cz nebo na E. Šebestová, Na Hůrce 248, 439 82 Vroutek. Tiskne: MH Tisk, Bubenská 43, 170 00 Praha 7 Holešovice. Registrováno Ministerstvem kultury ČR pod ev. č.: MK ČR E 5901. Termín pro zaslání příspěvků do č. 5/2023 je 22. 9. 2023. Www.scvp.eu. Toto číslo vyšlo 15. srpna 2023.